זינדיק בלוט

א העכסט שפאנענדער ראמאן פון דעם אידישן לעבן אין אמעריקע

פון א. ר.

(פארטזעצונג)

אזוי האט זיך עס די נאנצע נאכט געפלאנשערט אין איר קאפ. זי האט זיך עטלאכע מאל אויפגעכאפט און זי האט נישט געוואוסט וואו זי געפינט זיך. זי האט מיט די הענט געטאפט דעם געלער אירן און זי האט באמערקט אז זי געפינט ביי זיך אין דער היים, און זי איז ווידער איינגעשלאפן מיט א רואיקן שלאף. זי האט זיך אויפגעכאפט שוין שפעט און זי האט זיך געפוילט אויפצושטיין און גיין צו דער ארבעט. זי האט בשעת מעשה געטראכט: צו וואס? צו וואס דארף איך נאך גיין אין שאפ אריין? וואס זשע מר. וואלף וועט מיר אפרעכענען פארן טאג? און וואס דארף איך בכלל גיין צו דער ארבעט?

זי איז געלעגן אין בעט און זי האט זיך געשפילט מיט די מתנות וואס זי האט געקראגן פון מר. וואלפ'ן און זי האט געשמייכלט צו זיך אליין און זי האט נישט געוואוסט וואס זי דארף ווייטער טאן . . .

איר מוטער האט זיך שווייגנדיק אורט געדרייט איבער די צימערן און זי האט אלץ געטראכט וועגן דאס זעלבע: אפשר איז שוין טאקע די צייט געקומען און זיי זאלן שוין אויפגעריכט ווערן און איר קינדער זאלן נישט דארפן פארשווארצט ווערן אין די שעפער . . . . מר. וואלף איז טאקע ניט קיין יונגער, אבער וואס האט מען פון די יונגע, אז זיי קאנען קיין לעבן נישט מאכן?

סילוויא איז נאך טאקע יונג . . . איז וואס זשע? זי וועט וויסן פון א לעבן צו זאגן . . . און שפעטער . . . וועט זי זיין יונג ווייבל מיט א גרויס פארמעגן . . . מען דארף נאר זעען זי זאל זיין גוט באוואהרט..

און אזוי איז זי א פאר מאל ארויפגעגאנגען אפסטערס, געכאפט א קוק אין סילוויא'ס צימער, זעענדיק אז זי שלאפט האט זי שטיל זיך אפגערוקט פון דער טיר און זי האט איר נישט געוועקט. נאר אז זי האט איר געטראפן ווי זי ליגט שוין מיט אפענע אויגן. זי איז געלעגן זייער פארטראכט, איז זי אריינגעגאנגען צו איר אין צימער און זי האט געמאכט אן אנשטעל ווי זי וואלט גארנישט אין זינען געהאט מר. וואלפ'ן און זי האט איר געפרעגט:

— דו האסט זיך פארשלאפן מאכטערקע?

— איך בין די גאנצע נאכט שלעכט געשלאפן.

— וואָ סאיז? דו האסט געהאט חלומות? און דערווייל ביזטו נישט געגאנגען צו צו דער ארבעט.

— כ'האב זיך פארשלאפן . . . . און עס גלוסט זיך מיר היינט ניט גיין צו דער ארבעט.

— עס איז שווער צו ארבעטן מאכטערקע . . . יא, יא . . . נישט פאר אונז איז צו ארבעטן אין די שעפער . . זיצן ביי דער מאשין און ארויסאָגן פון זיך די נשמה . . . ס'וואלט שוין צייט געווען, אז דו זאלסט האבן א גרינעגרן לעבן . . .

און די מוטער האט פארזאָרגט אפגעוויסעט

— וואס קאן מען אבער טאן . . . . מן הסתם איז שוין אונזער פינסטערער מזל אזוי . . . . קיין טאטע איז נישט טאָ . . . אודאי ווייטאנט מיר דאס הארץ, אז מיין קינד, און אזא שיין קינד זאל דארפן פארשווארצן אירע יונגע יאָרן . . .

סילוויא האט נישט געענטפערט. זי איז געלעגן און זי האט זיך געפילט ווי זי וואלט געווען לייכט פאר'שיכור'ט... די מוטער האט זיך צוגעוועצט אויף איר בעט און זי האט א גלעט געטאן איר קלארע און פולע האנט, וואס איז געלעגן אויף דער קאלדרע

— מילא . . . אז עס גלוסט זיך דיר נישט צו גיין אין שאפ — דארף מען נישט. ס'איז נישט קיין אומגליק . . . . און אפשר וועט שוין גאט העלפן און דו וועסט שוין פטור ווערן פון דער ארבעט . . . אודאי האב איך זיך נישט געריכט אז מיינע קינדער זאלן דארפן ארבעטן אזוי שווער אויף צו מאכן א לעבן . . . אבער וואס קאן מען טאן: אין דיין פאטער אבער וואלט אבער געלעבט . . . .

די מוטער האט גערעדט געלאסן און מיט א פארווארגנן קול, זי האט איר דער צייליט פון די צרות, וואס זי האט זיך אנגעעיגן זינט דער מאן אירער — סיל־וויא'ס פאטער — איז קראנק געווארן און וואס זי האט אלץ געהאט אויסצושטיין זינט ער איז געשטארבן, און אפילו אין דער האט געלעבט — האט מען זיך אויף געמוטשעט, קיין רייכער איז ער קיינמאל נישט געווען.

— איז וואס קומט מיר ארויס פון דעם אלעס — האט די מוטער אויסגעלאזט — אט האב איך שוין חתונה געהאט מיט א יונגן, זיך פארקאכט אין אים און געמיינט, אז די גאנצע וועלט איז מיינע. איז וואס איז געווארן פון מיר? קאן איך דען נישט זיצן איצט א ווייסטע אלמנה און דארפן שיקן מיינע קינדער אין שאפ? ווען איך וואלט אבער געהאט א רייכן מאן? . . .

סילוויא האט פארשטאנען וואס די מוטער האט געמיינט מיט אירע רייד, נאר זי האט געשווייגן און זי האט נאר נישט געענטפערט. איר אליין איז נאך אלץ ניט געווען קלאר וואס זי וויל, עס האט איר געצויגן צו רייכקייט, צו פוק־סוס, נאר פאר די אויגן איז איר אלץ געשאטאנען דער יונגער און געווטער בעל־דזשאמין. דאס בלוט האט גערוישט אין זיינע צעגליטע אויגן. אבער בענדזשאמין האט דאך א ווייב . . . און ארבעטן ווייטער אין שאפ איז שוין ניט מעגלאך. אט דער דימענטענער רינג האט שוין ניט געלאזט מער ארבעטן. אט דער מאל־צייט אין דעם רייכן רעסטאראן — האט איר פאר'מיאונ'ט דעם שאפ. און דער גוף אירער האט אזוי געבייגט נאך די פרעכטיקע קליידער וואס זי האט געזעען אין רעסטאראן אויף רייכע דאמען . . .

— אז מען האט געלט — האט מען די וועלט! — האט די מוטער זיך שוין אויפגעשטעלט — און אז מען האט ניט קיין געלט — איז אך און ווי די וועלט!

סילוויא האט לייכט געשמייכלט און זי הטא אלץ געשווינגן.

— טו זיך אן און דו וועסט אראפגיין עסן ברעקפעסט! — האט איר די מוטער דערמאנט.

— איך טו מיך גלייך אן, מאמע.

און סילוויא איז שוין טאקע צו דער ארבעט ניט גענאנגען.

מר. וואלף איז דעם טאג געווען שטארק צערודערט און ער האט זיך אין זיין גרוי־סען און רייכן אפיס נישט געקאנט קיין ארט געפינען. ער האט זיך אלע ווייל אויפגעשטעלט פון זיין ביינקל, און ער האט אראנגעקוקט דורך די גרויסע פענ־סטער אין נאס אריינאון ער האט נישט געוואוסט וואס צו טאן. א פאר מאל איז ער אריין אין שאפ און ער האט זיך דורכגעשפאצירט הין און צורוק, מיט צע־רודערטע בליקן האט ער רגעקוקט ארום זיך, נאר סילוויא איז נישט געווען. מר. פופקין האט בנגבה געשמייכלט אין זיך אריין, און מעקס האט א שטארק בלאָ־סער נאכגעקוקט מר. וואלפ'ן. און שפע־טער האט עס מר. וואלפ'ן א הנאה גע־טאן, דאס וואס סילוויא איז נישט גע־קומען. דאס איז פאר אים געווען א באוויז, אז ער וועט האבן דערפאלג . . . . ווארום ווען ניט, וואלט איר א שאד גע־ווען א טאג ארבעט . . . און אפשר פאר־קערט.

(פארטזעצונג קומט)

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
BACKACHE BLADDER TROUBLES RHEUMATISM
4087 THE PROPRIETARY
פאר איבער א דריטל יארהונדערט זיינען דאדס קידני פילס אנערקענט געווארן ווי א רפואה פאר רוקן־ברעכע־ניש, רומאטיזם, פענכער טראבלס און אלע אנדערע קראנקהייטן פארבונדן מיט פון פעערהאפטע נירן. צו באקומען ביי אלע דילערס פאר 50 ס. א באקס, אדער 6 באקסעס פאר $2.50 אדער דירעקט, ווען איר שיקט צו דעם פרייז. פון
THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

וועריקאס, אלסערס, רינענדיקע וואונדן, עקזעמא

און אלע אנדערע חרוים פראנקהייטן נעהיילט אין דער צייט ווען איר ארבעטט. לייכטע דעלכסס הייסישע באדאנגרונג, ענטוט מיט אויסנעפרר ביראס דערפאלג וואו אלע אנדערע הייל־מיטלס פארגעבליכן. א סך באשטעפיקונגען שרייבט צו

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave., Winnipeg

מרס. ו. ספיינאקער, מעניטאבא, אלבערטא, שרייבט: איך בין אזוי דאנקבאר צו אייך וואס איר האט אויסגעהיילט מיינע פיס. איך האב נע־מאכט אזוי צייער שעטכעס וואונדן אויף זיי, איך וואלט זיי קיינמאל ניט אויסגעהיילט, איך בין אבער בעהיילט געווארן אזוי שנעל ווי איך האב אנגעווענדעט אייער אויינטמענט אזוי א. ו.

Doctors' Directory דאקטוירים
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דוש. בערמאק, 834 מיין סטריט אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	דר. דוש. בריענער, 402 סעלקירק עווענוי אפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	דר. א. גוטמאן, 5—304 עווענוי בלאק 265 פארטעדוש עווענוי אפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפאינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	דר. ס. דזשאוויש, 404 באיד בלדג. שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אפאינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. ה. הערשפילד, 576 מיין סט. קאר. אלעקסאנדער עוו. אפיס שטונדן 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	דר. ב. א. וויקטאר, קאר. סעלקירק און סאלטער (איבער דער באנק) אפיס שטונדן: פון 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
	52 376	דר. דזשא. ב. מעקטעוויש, שטונדן 2—5 און 7—9 פרויען און קינדער קראנקהייטן 500 קאלערדזש עווע. רעז. 504 קאלערדזש עווע. DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 באראנס עווע., קאר. טשארלס אפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	דר. ס. קאבריינסקי, סוויט 2 קראסס בלאק (מיין און דאפערין עווע.) אפיס שטונדן פון 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	דר. מעקס ריידי (עקס רעי) 283 פארטעדוש, קאר. סטרס (100 טאראנטא דזשעט. טראסס בלדג.), לענז איסאנס שטונדן: פון 2—6 אונט און ביי אפאינטמענטס DR. MAX RADY
53 915	52 614	דר. סעם ראָדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן פון 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	דר. א. ל. שובין, אפיס שטונדן 11—12 און 2—6 אפיס: בענק אף קאמערס בלדג., מיין און אלעקסאנדער רעזידענס: 375 מעקדעי עווע. DR. A. L. SHUBIN
		אויגן, אויערן, נאז און האלז
29 110	51 848	דר. י. ה. בעקמאן, 613 באיד בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	דר. ד. מ. דושענאף, 2-830 סאמערסעט בלאק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראנקהייטן
88 013	53 320	דר. ה. מעדאוי, 904 באיד בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY

Dentists Directory דענטיסטען
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין סט. קאר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		דר. מ. א. ברעגמאן, סוויט 1 סט. דזשאנס בלק., 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
86 115		דר. ס. אי. גרינבערג, 414 באיד בילדינג. DR. S. E. GREENBERG.
52 744	39 829	דר. א. גארדנער, 409 סעלקירק עווע., קאר. סאלטער. (איבער דער ראיאל באנק) DR. A. GARDNER
56 056		דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1, טריק בלאק, 972 מיין סטריט. DR. S. H. CHURCHILL

וואָס טוט זיך אין עדמאָנטאָן?

פון בן יהודה

א חנוכה קאָנצערט

א קאָנצערט, וואס האט ארויסגערופן ביי יעדן זכרונות פון אמאָל, איז דורכגע־פירט געווארן אין תלמוד תורה האל, פון די תלמוד תורה קינדערלאך.

אין גרויסן האל איז געווען עגג. עס איז פשוט ניט געווען קיין פלאץ וואו צו שטיין. דער עולם איז געקומען אין מאסן צו הע־רען און זעען, זייערע קינדער דורכפירן דעם חנוכה קאנצערט.

פאלגנדע פראגראם איז דורכגעפירט גע־וואָרן: חנוכה ליכט בענשן, דורך ל. ווייס־מאן, מיט דעם תלמוד תורה כאר. "מעוז צור", "שטילער אוונט", "האספו גבורי", "אני מאמין" (טשערניאווסקי) "חנוכה", "חנוכה ליד" (אידיש) פון תלמוד תורה כאר, באגלייט פון פיאנא ביי מיס מערי סטאר.

דעקלאמאציעס: "נרות חנוכה" — ב. פראסטערמאן; "חנוכה" (ס. פרוג) — לו־סי סאטאנאף, "נר החשמונאים", — דינה בלומפילד, "דער חדר אינגל" — ד. איידל־בערג און ה. רודניאנסקי, י. גאניק.

"מכירת יוסף", צווייטע טייל: מ. הענ־סאן, ל. בערנשטיין, ל. ווייסמאן, מ. סא־טאנאף, י. הארדין, מ. סאסלאווסקי, ב. מארגולים, א. מייקלסאן, א. סאטאנאף, דוד קליין, ה. הורטיק.

די פיעסע איז דורכגעפירט געווארן זיי־ער אויף אן אריגינעלן אופן. די קינדער האבן געשפילט מיט זייער גרויסן ערנסט, און דער עולם איז געווען זייער געשפאנט, ווען עס היבט זיך אויף דער פארהאנג, די קינדער ליגן אויסגעלייגט אויף דעם גראז, און זינגען שטיל א פאנטאסטיש ליד, מיט די פאסטוכער שטעקנס אין די הענט.

און ווען מען רופט אויס: "הנה בעל החלומות בא!" דאס בייזיקיט פון די ברי־דער, אבער אין דער זעלבער צייט דאס רחמנות, ניט צו באניין אזא פארברעכן.

יוספ'ס בעטן זיך, און דאס אריינ־וואַרפן אים אין גרוב, מאכט דעם גרויסן עולם אויפציטערן.

דאס פארקויפן אים צו די מדינים, איז אויך א שוידערלאכער פראָצעס, וואס שוי־דערט אויף דעם עולם.

בפרט נאך, ווען ראובן (מ. הענסין) האט ארויסגעוויזן זיין פראצוויפלונג, ווען ער האט יוספ'ן אין גרוב ניט געפונען און זיין אויסדרוק "חילד איננו, ואני אנה אני בא?" — האט דאמאכט דאס בלוט פארקיל.

דער פארהאנג פארצייט זיך לאנגזאם און דער גרויסער עולם ציטערט אויף מיט שטו־דערמיקער באגייסטערונג.

דעקלאמירט: "דער אפרדינער" — מ. פראם, און "דעם זיידנס מאבאק פושקע" —ד. שעכטער.

חנוכה געלט: א סקעטש פון שלום עליכם דורכגעפירט אין אידיש:

חיים באלצאן, א איד א בעל־הבית, אביסל חסידישע, ענדיקט זיין מערב דאור נעץ. הייסט זיי קינדער, מיט האלבע טער, אריינרופן די מוטער הערן חנוכה ליכט בענשן.

די מוטער (חנה בערנשטיין) שטעלט פאר א בריינטע בעל־הבית'טע, וואס איז פארנומען מיט פרעגלען שמאלץ, און לאט־קעס, קומט אריין מיט בריינע די דינסט־בריינע (שרה הארדין) א פרומע אידענע, ווישט זיך אלע מאל די נאז און פאר־שמירט זיך דאס פנים — און חברה לאכט.

בעני, דער ברודער (א. הורטיק) שוין אביסל וועלטלאך, קומט צו נאסט און טיילט דערווייל די קינדער חנוכה געלט.

און זעצט זיך שפילן אין דאמינא מיט דעם ברודער.

די קינדער (ל. פרעטקין און פ. הענסין) שפילן אין דריידל. דער עולם קייכט פאר געלעכטער.

עס קומט אן דער איידים־זונדל (ב. מארגולים) מיט דער טאכטער עטל (טריי־נע ניוהויז), מ'טיילט די קינדער חנוכה געלט, און דערווייל מישט ער זיך אריין, און זאגט עצות, ווי צו שפילן.

די ברידער צעקרינגן זיך ביים שפילן, איבער א גאנג, עס לויפן אריין די ווייבער פון קיך און שריין אויס: שוין זיך ווי־דער צעקריגט איבער א פאסאלקעלע.

ברייטע דערלאנגט לאטקעס צום טיש, דער עולם נעמט זיך עסן.

צווייטער טייל: — די קינדער ציילן דאס חנוכה געלט, און קאנען זיך קיין עצה ניט געבן מיט די אפגעריבענע דרייערס, און עס בלייבט אוועקצוגעבן עס אן ארר־מאן.

עס איז דורכגעפירט געווארן זייער גע־לונגען, יעדערער פון די קינדער האט גע־שפילט נאטירלאך און אויסגעצייכנט און געמאכט דעם עולם צו לאכן ביז טרערן.

דער אוונט פארענדיקט זיך מיט התקות געווענגען פון אלע קינדער און דעם עולם, אקאמפאניירט אויף דער פיאנא פון מערי סטאר.

א גרויסער יישר כח קומט רעוו. א. פינ־סקי, פאר זיין אנגיין מיט דעם כאר, און דורכפירן אלע שירים. מר. פינסקי זשאלע־וועט ניט קיין צייט, און מי, ווען ער דארף עפעס טאן פאר דער תלמוד תורה. און ער איז מאקע דערצו א גרויסער קינסטלער און זינגען און ער ווייס ווי אנצוגיין מיט קינ־דער.

מיס מערי סטאר, די איינציקע טאכטער פון מר. און מרס. י. סטאר, זייער א גוטע פיאניסטן, און זי יעדער צייט, גרייט אויסצוהעלפן דער ת"ת, ווען מען דארף זי נאר דאן האבן.

די מוטער אקזילערי פון דער תלמוד תורה, אדבעט זייער איבערגעגעבן פאר דער תלמוד תורה, ווען מען דארף זי נאר האבן.

די מוטער אקזילערי פון דער תלמוד תורה טוען אלעס איבערגעגעבן און זייער ערנסט.

טיקעטס האבן פארקויפט פאר'ן קאנ־צערט מרס. י. באלצאן, און מרס. א. פראסקין.

די מלבושים פאר'ן קאנצערט האבן אויסגעניין די מוטערס פון די קינדער.

אטענדעט צום בופעט האבן מרס. י. סטאר, מרס. מ. גרין און מרס. מ. הענ־סין. די קאמיטע צו האלטן אָרדענונג: ה. סאטאנאף, וו. ווייסמאן, ב. פראסטערמאן, י. הורטיק אן ב. מארגולים.

די לערער ל. פיקארסקי און מ. גולמאן זיינען פראאנטוואָרטלאך פארן קאנצערט, וואס איז געווען אזוי טאלאנטפול איינגע־אָרדענט. עס קומט זיי פיל קרעדיט.

אויסגעהאלפן האבן י. באלצאן, א. הענסין און י. נעלסון.

א באגייסטערטער האט דער עולם פאר־לאזן דעם זאל.

א חנוכה יום טוב פאר די קינדער

איז דורכגעפירט געווארן אין תלמוד־תורה קלוב רומס. ל. ווייסמאן האט גע־בענשט חנוכה ליכטלאך, מיט דעם תל־מוד תורה כאר. די קינדער האבן געזונגען עטלאכע שירים, מיט די לערער.

ב. פראסטערמאן, האט דעקלאמירט, פייגע הענסין האט פארגעלעזן "חנוכה" (אידיש).

די לערער האבן דערקלערט, און גע־רעדט פון חנוכה, און דרייזלאך זיינען אויסגעטייליק געווארן צו יעדן.

די פרויען קאמיטע פון דער מוטער אק־זילערי, האט אויסגעטיילט צו יעדן קינד, צו שיינע באקסעס שאקאלאד, קענדיס, אפילו צו אזעלכע וואס לערנען ניט אין תלמוד תורה, וועלכע זיינען נאר געקומען צום יום טוב.

א גרויסער קרעדיט קומט די מוטערס אקזילערי פון עדמאנטאנער תלמוד תורה, וואס ארבעטן אזוי ענערגיש, פאר דער תלמוד תורה, און פירן דורך אלע קינדער יומים־טובים, מיט דער גרעסטער פונקט־לאכקייט.

אט די קינדער יום־טובים, נאך מערער חנוכה יום טוב, פאר קינדער, מיט די חנו־כה קאנצערטן, זיינען זייער וויכטיק, בפרט נאך איצט ווען עס טומלט זיך אין די סקולס און אין נאס, מיט די קינדער פון קאנטא קלאס, און קריסטמעס באגייס־טערונג, וואו מען פאר'סמ'ט די קינדער־לאכ'ס מח'לאה, וועלכע זיינען אזוי באג־ייסטערט פון איבערנאכטירלאכע וואונ־דער.

עס איז שוין לאנג איינגעפירט אין ער־וויכטיקייט פון פנקס.

ער לייענט דורך וועגן דער צען יאָרי־קער טעמיקייט, און באמערקט, אז ס'איז צום באוואונדערן, ווי דריימיק פרויען נע־מען זיך צונויף און האלטן אפ מיטינגס צען יאר כסדר, און א חוץ דער הייליקער אדבעט פון חסד של אמת, טוען זיי נאך פיל וויכטיקע זאכן פאר פארשיידענע צד־קה זאכן, און ס'איז ניט צו באמערקן, אז זיי זאלן וועגן געווען שליחן אין קאהנ, אפילו ניט אין אזעלכע כשרה ניימס, ווי ברידזש און וויסט, מען דערט נאר, פון וואוילטעטיקע ענינים, און אויך וועגן דער אויפגאבע צו העלפן די מעגער אקזילערי, צו האלטן דאס הייליקע ארט אין גוטער אָרדענונג.

דעם כבוד איבערצוגעבן דעם פנקס אין רשות פון דער פרויען אקזילערי ווערט צו־געטיילט דעם באאמטן מיטגליד פון פיל אָרגאניזאציעס, חבר וו. דיימאנד.

חבר דיימאנד רעדט עטלאכע זייער וואר־רימע ווערטער, און דער עולם איז באר־גייסטערט.

עס ווערן ארויסגערופן צו ריידן וו. דיי־מאנד, א. הענסין, משה שעכטער, ק. רוד־ניאנסקי און אנדערע.

עס רעדט אויך דער טשערמאן אליין. ער פרעגט וואס איז א חברה קדישא, ווי אלט איז די חברא קדישא, וואס איז איר אויפגאבע און צי דארף מען בכלל א חברה קדישא?

ער דערקלערט זייער געלונגען, די וויכ־טיקייט און די ראל וואס די חברה קדישא האט געשפילט אין אלע צייטן פון דער צייט פון דער גמרא ביז די לעצטע צייט־טען. ער ברייענט פאקטן, פרוקים, פון פאר־שיידענע צייטן און סדרים.

דער עולם האט אויפגענומען די דער־קלערונגען זייער געשפאנט. עס ווערן אויס־געטיילט שיינע זילבערנע שפילקעלאך, אין דער פארמע פון א מגן דוד, מיט די אר־תיות ת. ק. צו אלע מיטגלידער פון ח. ק. אין אנדענק צום צען יאריקן יום־טוב.

א מתנה, שיינע ליכטערלאך, ווערט צע־טיילט, צו די עלטסטע חברה, הודע רוד־ניאנסקי און צירל קריסטיל, פאר זייער לאנג־יעריקער איבערגעגעבנהייט צו דער חברה קדישא.

די פרויען סורפריזן מר. און מרס. י. באלצאן אן א שיינעם טיש זיינע. מרס. באלצאן, אלס סעקרעטארן פאר זיבן יאר, און גוטע איבערגעגעבענע חברה, און מר. י. באלצאן פאר איינארדענען דעם פנקס און יום טוב און פאר אריסהעלפן אין דער ארבעט.

דער עולם, זייער אן אויפגעלייגטער פארלאזט דעם האל.

מאנטאנער תלמוד תורה און די קאמיטע לייגט גרויס געוויכט, דורכצופירן אלע קינ־דערשע יומים־טובים, נאך מער חנוכה, ניט מען אוועק פפעציעל צייט, צו מאכן די באייסטערונג נאך גרעסער אין שענער. אויב יא באייסטערן די קינדער איז כאטש מיט איינעגע . . . די ליכטלאך בענשן יע־דן טאג חנוכה, די שירים ווערן שטרענג דורכגעפירט, עס מאכט די קינדער פילן יום־טוב'דיק, דאס שפילן אין דריידל, די קאנצערטן, — דאס ציט אפ דעם קינדס אויפמערקזאמקייט, פון פרעמדס.... און באייסטערט אין מיט איינגס.

עס וואלט נאך בעסער געווען, ווען די עלטערן אין דער היים העלפן פארזעגען די חנוכה באייסטערונג, אום צו האלטן די קינדער, פאראינטערעסירט אין איינגס.

א שיינער יום־טוב דורכגעפירט פון פרויען חברה קדישה צום צען יאריקן יום־טוב, זייט זיי האבן זיך אָרגאניזירט.

אין די ווייטע מקומות, וואו אידן ווערן פארווארפן און אפגעריסן פון דער היימי־שער סביבה, אין אזא אָרגאניזאציע פון פרויען זייער א וויכטיקע. דאס העלפט צו האלטן די זאך אין א מער ערנסטן מצב, ווי עס הערשט איבעראל א תוהו ובוהו און עס גיט א מער בכבוד'יקן אויסקוק, ווען עס קומט דורך ציפערן צו פליכטן פון חסד של אמת.

עס ערשטע אָרגאניזירערן אין מרס. פ. ווייינבערג, וועלכע האט אָרגאניזירט די חברק קדישא, אין חנוכה תרפ"א. פונקט מיט צען יאר צוריק, מיט 23 מיטגלידער, און אן אן אורזאך איז דאס אויך ניט גע־קומען, ווי. איך האב באמערקט, ערשט אלע מאל אן אומארדער אין די זאכן, בפרט נאך, אין די נייע מקומות, ווען אידן ריידן ענגליש, און מ'מאכט שוין א לעבן, לאכט מען זיך אויס פון אזעלכע זאכן — און דער פאקט איז, אז אזא אָרגאניזאציע איז געווען איינע פון די וויכטיקסטע, און דאס האט איינגעזעען מרס. פ. ווייינבערג, און האט אָרגאניזירט אזא סאסייטי, און געמאכט די זאך אויסצוקוקן ערנסטער, בכבוד'יקער, און עס איז געקומען דערצו, אז עס וויילן זיך שוין פארשרייבן אלע פאר מיטגלידערנס, עס איז שוין א כבוד צו באלאנגען צו דער אָרגאניזאציע, און עס קומט דערפאר מרס. ווייינבערג פיל קרעדיט.

דער צען יאריקער יום טוב איז דורכגע־פירט געווארן אין תלמוד תורה האל, מיט דעם נאנצן גלאנץ.

א שיינע פראגראם איז דורכגעפירט גע־וואָרן.

דער פארזיצער פון אוונט איז גע־ווען ר. באלצאן, און ער האט דורכגעפירט דעם סדר היום זייער געלונגען.

עס זיינען געבענשט געווארן חנוכה ליכט, דורך חבר ש. ליסקער, ווי אויך אן הזכרה די פארשטארבענע חברים און חב־רות.

עס איז דורכגעפירט געווארן א חנוכה הפנקס, וואס איז ספעציעל איינגעארדענט געווארן, פאר דעם דאזיקן יום טוב פאר דער פרויען אקזילערי.

דער פנקס זייער א שיינער בוך, גע־מאכט ספעציעל פאר זיי פון "דאס אידישע וואָרט", איינגעאָרדערט דורך י. באלצאן.

דער טשערמאן גי טא דערקלערונג וואס איז א פנקס, און צו וואס דארף מען דעם פנקס, פון וואנען עס נעמט זיך, און די וויכטיקייט פון פנקס.

ער לייענט דורך וועגן דער צען יאָרי־קער טעמיקייט, און באמערקט, אז ס'איז צום באוואונדערן, ווי דריימיק פרויען נע־מען זיך צונויף און האלטן אפ מיטינגס צען יאר כסדר, און א חוץ דער הייליקער אדבעט פון חסד של אמת, טוען זיי נאך פיל וויכטיקע זאכן פאר פארשיידענע צד־קה זאכן, און ס'איז ניט צו באמערקן, אז זיי זאלן וועגן געווען שליחן אין קאהנ, אפילו ניט אין אזעלכע כשרה ניימס, ווי ברידזש און וויסט, מען דערט נאר, פון וואוילטעטיקע ענינים, און אויך וועגן דער אויפגאבע צו העלפן די מעגער אקזילערי, צו האלטן דאס הייליקע ארט אין גוטער אָרדענונג.

דעם כבוד איבערצוגעבן דעם פנקס אין רשות פון דער פרויען אקזילערי ווערט צו־געטיילט דעם באאמטן מיטגליד פון פיל אָרגאניזאציעס, חבר וו. דיימאנד.

חבר דיימאנד רעדט עטלאכע זייער וואר־רימע ווערטער, און דער עולם איז באר־גייסטערט.

עס ווערן ארויסגערופן צו ריידן וו. דיי־מאנד, א. הענסין, משה שעכטער. ק. רוד־ניאנסקי און אנדערע.

עס רעדט אויך דער טשערמאן אליין. ער פרעגט וואס איז א חברה קדישא, ווי אלט איז די חברא קדישא, וואס איז איר אויפגאבע און צי דארף מען בכלל א חברה קדישא?

ער דערקלערט זייער געלונגען, די וויכ־טיקייט און די ראל וואס די חברה קדישא האט געשפילט אין אלע צייטן פון דער צייט פון דער גמרא ביז די לעצטע צייי־טען. ער ברייענט פאקטן, פרוקים, פון פאר־שיידענע צייטן און סדרים.

דער עולם האט אויפגענומען די דער־קלערונגען זייער געשפאנט. עס ווערן אויס־געטיילט שיינע זילבערנע שפילקעלאך, אין דער פארמע פון א מגן דוד, מיט די אר־תיות ת. ק. צו אלע מיטגלידער פון ח. ק. אין אנדענק צום צען יאריקן יום־טוב.

א מתנה, שיינע ליכטערלאך, ווערט צע־טיילט, צו די עלטסטע חברה, הודע רוד־ניאנסקי און צירל קריסטיל, פאר זייער לאנג־יעריקער איבערגעגעבנהייט צו דער חברה קדישא.

די פרויען סורפריזן מר. און מרס. י. באלצאן אן א שיינעם טיש זיינע. מרס. באלצאן, אלס סעקרעטארן פאר זיבן יאר, און גוטע איבערגעגעבענע חברה, און מר. י. באלצאן פאר איינארדענען דעם פנקס און יום טוב און פאר אריסהעלפן אין דער ארבעט.

דער עולם, זייער אן אויפגעלייגטער פארלאזט דעם האל.

טוט דער קאָפּ ווי?

די ארבעט וועט ניט ווארטן ביז דער קאפּפוויטיק וועט אוועק. זוכט ניט קיין סימפאטיע אין אזעלכע צייטן, נאר נעמט אספירין. עס האט קיינמאל ניט קיין דורכפאל.

זייט ניט קיין כראנישער ליידנדער פון קאפּפוויטיקן, אדער פון וועלכן עס איז אנדער וויטיק. זעט א דאקטאר און נעמט אויס די אורזאך. אין דער זעלבער צייט, שפילט ניט די ראל פון א טארטירער. עס איז דא שטענדיק שנעלע באקוועמלאכקייט אין אספירין. עס טוט קיינמאל ניט קיין שאדן. אין דאס ניט נאריש צו ליידן פון וועלכן עס איז נוצלאזן וויטיק? עס קאן אפשר זיין אן איינפאכער קאפּוויטיק, אדער עס קאן זיין נורא־לדשיא אדער נורי־טעס, רומאטיזם, לאמבעגא. אספירין איז נאך אלץ די קלינסטע זאך צו גע־מען. עס איז כמעט ניטא וועלכע עס איז שטעכעניש אדער וויטיק פון וועל־כע די דאזיקע טאבלעטס זאלן ניט מאַ־נען באפרייען: זיי זיינען א גרויסע באַ־קוועמלאכקייט פאר פרויען וועלכע ליידן פעריאדישן כען קאן זיך אויף זיי שטענדיק פארלאזן אין ברעכן פארקי־לונגען.

קויפט די באקס וואס זאגט אספירין און האט די עכטע געדרוקט אין רויט. עכטע אספירין טאבלעטס דריקן ניט דאס הארץ. ביי אלע דראגיסטס.

BAYER ASPIRIN

זעט אונזערע נייע ספרינג סחורות
א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן
Dominion Furniture Co., Limited
499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

קריספּע, קרובלע קוקיעס

די קליינע אויגן הויבן אן צו פינקלען ווען די מאמע מאכט די קריספּע קרובלע קוקיס. יא, און זיי זיינען געשמאק אויך, ווייל פייוו ראזעס מעל ווערט געמאלן פון דעם פיינסטן ווייץ אין קא־נאדע. פארלאנגט פון אייער גראסער פייוו ראזעס מעל. געדיינקט, עס קאסט ניט מער צו קויפן דאס בעסטע.

FIVE ROSES FLOUR
פאר ברויטן — קייקס
פודינגס — פייסטריס

ניי מאשינען
אויף זייער קליי־נע אויסצאלונ־גען קאנט איר קריגן ביי מיר. 15 יאר דערפא־רונג. דער עלט־סטער אידישער אנענט. איך קאן אויך פארריכטן אייער מאשין.
טעלעפאנירט 52 501
JOS. LITMAN
65 Dufferin Ave. Phone 52 501

צוליב אייער געזונט

ווען איר דארפט מעדיצינען, קומט אדער שרייבט צו אונז. מיר האבן א פולשטענדיקן סטאק פון פרישע דראגס און מעדיצינישע מיטלען צו מע־סיקע פרייזן. מיר האלטן אויך א פולשטענדיקן סטאק פון פעטענט מעדיצינען און אלע נויטיקע ארטיקלען וואס פארדערן זיך פאר קראנקע. מיר ספעציאליזירן אין דאקטארס פרעסקריפּשאנס.

שיינעם דראג סטארס